

Zpráva o výsledcích finančních kontrol za rok 2015

Souhrnné zhodnocení výsledků finančních kontrol zajišťovaných orgánem veřejné správy a přiměřenosti a účinnosti zavedeného systému finanční kontroly zahrnuje:

1. zhodnocení výsledků řídicí kontroly podle § 26 a 27 zákona o finanční kontrole (příloha č. 2), výsledků interního auditu podle § 28 a 29 zákona o finanční kontrole (příloha č. 3) a přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému ve smyslu § 25 zákona o finanční kontrole

a) Vytváření podmínek pro příznivé kontrolní prostředí v orgánu veřejné správy.

Strategické záměry a cíle Kraje Vysočina vycházejí z Programu rozvoje Kraje Vysočina a z dalších dlouhodobých koncepcí, strategií, záměrů a zásad v oblasti vzdělávání, zdravotnictví, dopravy, územního plánování, cestovního ruchu, krizového řízení, životního prostředí a informatiky. Tyto materiály jsou vyhodnocovány a aktualizovány.

Strategické prostředí krajského úřadu je zarámováno vizí, prioritami krajského úřadu a soustavou strategických cílů, které se prostřednictvím akčních plánů rozpadají na konkrétní měřitelné úkoly pro jednotlivé odbory. Je tak splněna základní podmínka pro fungování vnitřního kontrolního systému, a to je stanovení cílů na strategické úrovni. Jde o systematický proces přijímání, naplňování, sledování a vyhodnocování strategických cílů úřadu za využití Portálu strategického řízení. Kontrolní prostředí pozitivně ovlivňují zejména strategické cíle působící na hospodárné, efektivní a účelné využívání veřejných prostředků, na sledování provozních ukazatelů a také na naplňování přijatého etického kodexu úřadu.

Základní rámec pro kontrolní prostředí na krajském úřadu vytváří organizační řád Krajského úřadu Kraje Vysočina, který vymezuje a odděluje odpovědnosti a pravomoci jednotlivých útvarů úřadu. Organizační řád je dále aplikován prostřednictvím pracovních náplní jednotlivých zaměstnanců. Odpovědní zaměstnanci mají pověření ke kontrole a přezkušování účetních dokladů na pozicích příkazce operace, správce rozpočtu, hlavní účetní, čímž je nastaveno oprávnění a odpovědnost konkrétních osob za příslušné operace.

Zavedená praxe preferuje spíše obecné formulace odpovědností a pravomocí jednotlivých útvarů a účastníků. Na jedné straně je tento přístup jednodušší a operativnější při změnách, na druhou stranu s sebou přináší nejednoznačnosti, složitější vymahatelnost, obtížnější přenositelnost agendy a složitější orientaci nových účastníků a externích pozorovatelů.

Konkrétní podmínky pro příznivé kontrolní prostředí na Krajském úřadu Kraje Vysočina vytváří oprávnění a povinnosti nastavené ve vnitřních předpisech úřadu, zejména ve:

- směrnici k zajištění kontrolní činnosti,
- směrnici k oběhu a přezkušování účetních dokladů,
- směrnici k provádění pokladních operací,

- směrnici o účtování, oceňování a evidenci majetku a závazků Kraje Vysočina,
- směrnici, která upravuje postup stanovení kritérií pro hodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti výkonu veřejné správy,
- příkazu ředitele k provedení inventarizace,
- příkazu ředitele, kterým se upravuje postup předkládání písemností k podpisu.

Další podmínky ve specifických oblastech upravuje:

- směrnice k užívání a kontrole užívání informačních a komunikačních technologií Kraje Vysočina,
- směrnice o poskytování cestovních náhrad při tuzemských a zahraničních pracovních cestách,
- směrnice upravující evidenci přítomnosti na pracovišti a evidenci pracovní doby,
- směrnice upravující přidělování a užívání mobilních telefonů a SIM karet a další.

Znalost zásad a principů finanční kontroly podporuje modul „Finanční kontrola ve veřejné správě“, kterým prochází v rámci vstupního vzdělávání povinně každý nový zaměstnanec úřadu. Toto vzdělávání krajský úřad zajišťuje i pro zaměstnance obcí II. a III. stupně.

Průběžné nezávislé sledování a prověřování systému finanční kontroly zabezpečuje interní audit v rámci provádění konkrétních auditních zakázek, zejména interních auditů, ale i poradenských a konzultačních služeb. Pro nezávislou a objektivní činnost interního auditu, který hodnotí účinnost systému řízení rizik, řídicí a kontrolní procesy, správu a řízení krajského úřadu a navrhuje opatření ke zdokonalení systému a eliminaci rizik, jsou vytvořeny vhodné podmínky.

Kontrolní prostředí uvnitř úřadu ovlivňuje i činnost oddělení vnitřní kontroly, které vykonává dílčí vnitřní kontroly zaměřené na soulad činností zaměstnanců krajského úřadu s právními předpisy a zajišťuje evidenci a podporu procesů při řešení stížností. Kontrolní prostředí směrem k externím subjektům nejvýznamněji formuje činnost odboru kontroly.

Příznivé kontrolní prostředí podporuje i aplikace modelu CAF (Common Assessment Framework) vycházející ze sebehodnocení kvality činnosti úřadu. Implementace modelu CAF probíhá na krajském úřadu od roku 2006.

b) Systém posuzování závažnosti rizik spojených se zajišťováním stanovených úkolů a schválených cílů orgánu veřejné správy.

Postupy pro řízení rizik jsou na Krajském úřadě Kraje Vysočina systematicky nastaveny od roku 2005 a jsou podpořeny interně vytvořenou softwarovou databází. Vedoucí odborů a samostatných oddělení jsou zodpovědní za pravidelnou aktualizaci rizik v databázi, doplňování nových rizik a dále za navrhování opatření ke snížení či eliminaci rizik.

Řízením rizik se v průběhu roku zabývají příslušní zodpovědní vedoucí zaměstnanci. V rámci manažerské kontroly průběžně identifikují, kvantifikují a realizují opatření k řešení rizik, zejména u běžných, provozních činností. Rizika související s jednotlivými finančními výdajovými a příjmovými případy jsou řízena operativně pověřenými zaměstnanci realizací předběžné, průběžné a následné řídicí kontroly v souladu s ustanoveními zákona o finanční kontrole.

Identifikací potenciálních rizik a navrhováním opatření ke snížení nebo eliminaci těchto rizik se standardně zabývají zaměstnanci oddělení interního auditu při výkonu konkrétních auditních zakázek. Identifikovaná rizika a navrhovaná opatření jsou předmětem závěrečných auditních

zpráv. Vedení krajského úřadu může zadávat oddělení interního auditu provedení ad-hoc interních auditů, které jsou zaměřeny zejména na posouzení aktuálních rizik.

c) Odpovědnost příslušných vedoucích a ostatních zaměstnanců orgánu veřejné správy.

Pravomoci a odpovědnosti jednotlivých vedoucích a ostatních zaměstnanců jednoznačně vymezuje organizační řád a pracovní náplně. Systém dále dotváří soustava vnitřních předpisů Krajského úřadu Kraje Vysočina.

Povinnosti zaměstnanců kraje a uvolněných členů zastupitelstva kraje, kteří se bezprostředně podílejí na účetních případech od jejich nařízení, přezkoušení a kontrole až po zaúčtování a archivaci účetních dokladů, závazně upravuje směrnice k oběhu a přezkušování účetních dokladů a také interní předpisy orgánů kraje (pravidla rady kraje, zásady zastupitelstva kraje). Jsou vytvořeny standardizované postupy aktualizace a řízení změny těchto dokumentů.

Provádění řídicí kontroly podle zákona o finanční kontrole probíhá na základě pověření konkrétních zaměstnanců funkcemi příkazce operace, správce rozpočtu a hlavní účetní. Souhrn pověření jednoznačně určuje osoby odpovědné za výkon řídicí kontroly a vymezuje rozsah jejich oprávnění (dle příslušných paragrafů a položek v rámci jednotlivých kapitol rozpočtu kraje). Je zajištěna oddělenost funkcí, dodržení zásady čtyř očí, vzájemná zastupitelnost zaměstnanců pověřených výkonem řídicí kontroly, stejně jako pravidelná aktualizace pověření, za kterou je odpovědný odbor ekonomický.

Plnění povinností souvisejících se zajištěním řídicí kontroly podle zákona o finanční kontrole ve veřejné správě pravidelně prověřují zaměstnanci oddělení interního auditu v rámci své auditní činnosti. A to zejména ve smyslu dostatečnosti a funkčnosti nastavení vnitřního kontrolního systému.

d) Zajištění informačních funkcí v rámci systému finanční kontroly zavedeného v orgánu veřejné správy.

Informační funkce systému finanční kontroly se uskutečňuje v rámci předběžné řídicí kontroly a v rámci systému veřejnosprávních kontrol. Konkrétní postupy pro zajištění informační funkce v rámci předběžné řídicí kontroly upravuje zejména směrnice k oběhu a přezkušování účetních dokladů. V rámci systému veřejnosprávních kontrol jsou konkrétní postupy pro plnění informačních funkcí stanoveny směrnicí k zajištění kontrolní činnosti.

Kontrolní činnost krajského úřadu je koordinována prostřednictvím předkládání a schvalování pololetních plánů kontrol jednotlivých odborů a samostatných oddělení, např. v návaznosti na kontrolní zjištění či případné požadavky ze strany ústředních správních úřadů. Vyhodnocení kontrolní činnosti jednotlivých odborů a samostatných oddělení je prováděno v pravidelných pololetních intervalech a předkládáno řediteli krajského úřadu.

Informační podporu pro rozhodovací, ale i kontrolní procesy poskytuje datový sklad. Prostřednictvím datového skladu je možno rychle získat a analyzovat požadované aktuální informace z oblasti ekonomiky a rozpočtování kraje, příspěvkových organizací, provozu krajského úřadu, dotačních titulů, integrovaného záchranného systému apod. Datový sklad tak poskytuje rozsáhlou podporu pro manažerské rozhodování, protože umožňuje aktuální a velmi detailní pohled na jednotlivé veřejné výdaje a příjmy, a to i v agregovaných a předem nastavených i ad hoc analytických pohledech.

Informační funkce interně-auditorské činnosti vychází ze statutu interního auditu. Roční i střednědobé plány interních auditů podléhají schválení ředitele úřadu. Zprávy z vykonaných interních auditů jsou projednávány s vedoucími zaměstnanci auditovaných útvarů a s ředitelem úřadu. Zprávy jsou také zpřístupněny členům Rady Kraje Vysočina a všem vedoucím odborů a

samostatných oddělení. Kromě toho oddělení interního auditu každoročně předkládá řediteli úřadu zprávu o výsledcích interního auditu, která shrnuje všechny provedené auditní zakázky a další aktivity oddělení interního auditu.

e) Zajištění průběžného sledování a prověřování systému finanční kontroly zavedeného v orgánu veřejné správy včetně hodnocení.

Průběžné nezávislé sledování a prověřování systému finanční kontroly zabezpečuje oddělení interního auditu v rámci provádění konkrétních auditních zakázek, zejména interních auditů, ale i poradenských a konzultačních služeb. Pravidelně, jedenkrát ročně, ve zprávě o výsledcích interního auditu hodnotí komplexně dostatečnost a účinnost vnitřního kontrolního systému.

Na průběžném sledování systému finanční kontroly se podílejí také klíčoví účastníci na pozicích příkazce operace, správce rozpočtu a hlavní účetní v rámci výkonu každodenní agendy. Zjištěné nedostatky při výkonu řídicí kontroly jsou povinni písemně oznámit určeným osobám.

Provádění veřejnosprávních kontrol (zejména u příspěvkových organizací a příjemců veřejné finanční podpory) upravuje směrnice k zajištění kontrolní činnosti. Závěry z provedených kontrol, včetně nedostatků a uložených nápravných opatření, se vyhodnocují pravidelně v pololetních intervalech. Souhrn nejčastějších nedostatků z veřejnosprávních kontrol zpracovává odbor kontroly a předává jej vedení úřadu. Vyhodnocení kontrolní činnosti za jednotlivé věcné příslušné odbory koordinuje oddělení vnitřní kontroly, které toto vyhodnocení předkládá řediteli úřadu.

Systém finanční kontroly je prověřován také externími kontrolami a audity. Protokoly z externích kontrol a zprávy z externích auditů provedených na Kraji Vysočina, kdy je kraj kontrolovaný/auditovaný subjekt, včetně případných dokumentů o vypořádání zjištěných nedostatků, jsou soustřeďovány v centrální evidenci na oddělení vnitřní kontroly.

f) Dosahování výsledků při zajišťování činnosti a schválených cílů tohoto orgánu včetně realizace doporučení jednotlivých typů interního auditu.

Dosahování stanovených cílů při zajišťování činnosti Kraje Vysočina a krajského úřadu pravidelně hodnotí orgány kraje (zastupitelstvo, rada, výbory, komise) a vrcholové vedení krajského úřadu. Jsou vytvořeny systémy hodnocení jednotlivců nadřizenými zaměstnanci i hodnocení útvarů ředitelem krajského úřadu a zástupci samosprávy Kraje Vysočina.

Jednou ze skupin cílů jsou cíle strategické. Ty jsou průběžně monitorovány prostřednictvím Portálu strategického řízení úřadu, jsou definovány metriky plnění a periodicky vyhodnocovány na společných poradách vedoucích zaměstnanců krajského úřadu.

Posuzování realizace dílčích cílů a zejména identifikace rizik, která ohrožují jejich dosahování, je předmětem interně-auditorské činnosti. Auditní činnost oddělení interního auditu je členěna následujícím způsobem:

- Ujišťovací zakázky – interní audity, jejichž výstupem je auditní zpráva a podrobná auditní dokumentace.
- Poradenské zakázky – zakázky většího rozsahu s různorodým předmětem (např. účast v pracovních týmech, řízení rizik, ad hoc analýzy zadané vedením krajského úřadu).
- Konzultační zakázky – jednorázová konzultační činnost, včetně připomínkování předpisů.

Ujišťovací zakázky

Během roku 2015 se oddělení interního auditu zabývalo celkem 3 ujišťovacími zakázkami. Audit procesu inventarizace byl zahájen v roce 2014 a na začátku roku 2015 probíhala jeho závěrečná

fáze. Roční plán interního auditu na rok 2015 zahrnoval audit mobilních telefonů a SIM karet, audit pojištění majetku a odpovědnosti za škody Kraje Vysočina a audit evidence a vymáhání pohledávek. Poslední jmenovaný audit nebyl proveden z důvodu stejně zaměřené kontroly vykonané oddělením vnitřní kontroly na konci roku 2014. Auditní tým vyhodnotil provádění tohoto auditu jako duplicitní.

V lednu 2015 zahájil auditní tým na odboru informatiky audit mobilních telefonů a SIM karet za období od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014. Cílem auditu bylo posouzení dodržování právních předpisů v systému přidělování a užívání mobilních telefonů a SIM karet a posouzení přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému přidělování a užívání mobilních telefonů a SIM karet ve vlastnictví Kraje Vysočina.

V návaznosti na cíle auditu došel auditní tým k závěru, že v rámci procesu přidělování a užívání mobilních telefonů a SIM karet jsou nastaveny adekvátní kontrolní mechanismy. V ojedinělých případech, způsobených především složitostí systému, chybou techniky či lidského faktoru, může docházet k nesrovnalostem. Na základě provedených testů a analýz auditní tým shledal, že v průběhu procesu jsou právní předpisy v drtivé většině dodržovány. Jediným závažným nedostatkem bylo nedodržení zákona o veřejných zakázkách v oblasti zveřejňování dodatků smluv a výše skutečně uhrazené ceny.

Identifikovaná zjištění shrnul auditní tým do 8 záležitostí, žádné z nich nepřidělil vysoký stupeň významnosti. Střední stupeň významnosti přidělil 2 zjištěním a nízkým stupněm významnosti ohodnotil 6 záležitostí. K odstranění identifikovaných zjištění nebo ke zmírnění jejich důsledků navrhnul auditní tým celkem 16 doporučení. Ta směřovala jednak ke sladění zavedené praxe a právních předpisů a jednak k zavedení průběžných kontrolních mechanismů souvisejících s optimalizací služeb, které jsou zaměstnancům kraje poskytovány.

Předmětem auditu na odboru majetkovém byl proces zajištění a průběh pojištění majetku a odpovědnosti za škody Kraje Vysočina. V souvislosti s tím sledoval auditní tým tři základní cíle – posouzení dodržování prvních předpisů, posouzení přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému a prověření hospodárného, efektivního a účelného nastavení procesu pojištění majetku a odpovědnosti za škody Kraje Vysočina. Audit byl realizován v době od 18. 9. 2015 do 11. 12. 2015, auditovaným obdobím byly roky 2014 - 2015 a období věčně související.

V návaznosti na výše uvedené cíle auditu došel auditní tým k závěru, že v procesu pojištění majetku a odpovědnosti za škody Kraje Vysočina jsou právní předpisy do velké míry dodržovány. Nedostatky shledal v oblasti zveřejňování smluv a výše skutečně uhrazené ceny podle zákona o veřejných zakázkách. Rovněž v rámci přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému auditovaného procesu jsou dle názoru auditního týmu ve většině oblastí nastaveny adekvátní kontrolní mechanismy. Pouze v ojedinělých případech, způsobených především historickým nastavením systému či chybou lidského faktoru může docházet k nesrovnalostem. Proces pojištění majetku je nastaven v souladu se zásadami hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti.

Identifikovaná zjištění shrnul auditní tým do 6 záležitostí, žádné z nich nepřidělil vysoký stupeň významnosti, 4 zjištěním přidělil střední stupeň významnosti a nízkým stupněm významnosti ohodnotil 2 záležitosti. K odstranění identifikovaných zjištění nebo ke zmírnění jejich důsledků navrhnul auditní tým celkem 12 doporučení. Ta směřovala zejména ke sjednocení postupů při sjednávání pojištění, změně systému správy pojistných událostí nebo ke stanovení odpovědnosti za plnění zveřejňovací povinnosti stanovené zákonem o veřejných zakázkách.

Poradenské a konzultační zakázky:

Kromě provádění ujišťovacích zakázek (interních auditů) poskytuje oddělení interního auditu také poradenské a konzultační služby ostatním útvarům krajského úřadu. Zároveň poskytuje

také metodickou pomoc interním auditorům příspěvkových organizací zřizovaných Krajem Vysočina nebo interním auditorům v obcích na území Kraje Vysočina. Oddělení interního auditu je žádáno o odborný komentář týkající se pracovních postupů, právních a vnitřních předpisů, strategií a dalších záležitostí týkajících se činnosti úřadu.

V roce 2015 poskytli zaměstnanci oddělení interního auditu poradenství a konzultace v těchto oblastech:

- centrální evidence dotací (tzv. systém eDotace),
- péče o zaměstnance,
- strategie rovných příležitostí,
- metodická pomoc obcím a příspěvkovým organizacím,
- připomínkování právních předpisů.

Poradenská zakázka eDotace souvisí s Centrální evidencí dotací, tzv. systém eDotace, který je na krajském úřadě zaveden od roku 2008. Mezi jeho hlavní cíle patří zjednodušit proces podávání žádostí o dotace, vytvořit základ pro sjednocení dotačních postupů Kraje Vysočina a založit jednu centrální evidenci dotací, která bude poskytovat jednotný a spolehlivý přehled o všech dotačních titulech a darech.

V roce 2015 bylo oddělení interního auditu zapojeno do činnosti pracovní skupiny, která se věnuje správě a rozvoji systému eDotace. Zástupce oddělení se účastnil pravidelných schůzek této skupiny. Podílel se také na připomínkování dokumentů souvisejících se schvalováním žádostí o dotace. V rámci poradenské služby využilo oddělení interního auditu rovněž zkušeností získaných z práce na ujišťovacích zakázkách v oblasti poskytování dotací. Na začátku roku 2015 byl zaveden elektronický systém hodnocení projektů, díky kterému se daří předcházet chybám vznikajícím při použití papírových podkladů.

V návaznosti na svou vizi krajský úřad opakovaně realizuje strategický cíl týkající se podpory fyzického a psychického zdraví, rozšířený o podporu sladování osobního a profesního života a rovných příležitostí zaměstnanců Kraje Vysočina zařazených do krajského úřadu. Zástupkyně OddIA se jako členka pracovní skupiny Péče o zaměstnance podílela na realizaci tohoto strategického cíle.

O smysluplnosti aktivit iniciovaných pracovní skupinou svědčí i skutečnost, že Krajský úřad Kraje Vysočina v roce 2015 opakovaně zvítězil v národní soutěži ÚŘAD ROKU „Půl na Půl“ - respekt k rovným příležitostem, tedy v soutěži vyhlašované Ministerstvem vnitra České republiky spolu s obecně prospěšnými společnostmi. Soutěž hodnotí opatření zaměřená na vyrovnání šancí znevýhodněných osob či skupin a zavádění principů gender mainstreamingu. Ocenění v kategorii krajských úřadů obdržel Kraj Vysočina už popáté v řadě od roku 2011.

V rámci podpory účelného a efektivního řízení interních procesů a ve snaze poukázat na důležitost sdílení a zpracování informací pro srozumitelné, korektní a přívětivé pracovní vztahy a dobrou pracovní atmosféru uvnitř organizace, vznikly na základě zpětné vazby získané z průzkumu spokojenosti zaměstnanců realizovaného v roce 2014 (oblast opatření sociální klima a mezilidské vztahy na pracovišti, komunikace, informace) dvě praktické pomůcky pro zaměstnance Kraje Vysočina zařazené do Krajského úřadu Kraje Vysočina. Jednalo se o dokumenty „Zdroje interních informací“ a „Formy interní komunikace“. Z pomůcek lze čerpat informace o tom, jak který tok informací v podmínkách struktury úřadu probíhá a jaká jsou základní pravidla komunikace.

Kraj Vysočina jako zaměstnavatel se hlásí k antidiskriminačnímu přístupu a předcházení negativním vlivům spojeným s otázkami rovného zacházení a ochrany před diskriminací. Ve své praxi uplatňuje řadu antidiskriminačních opatření a politiku rovného přístupu má ukotvenou

v jednom ze svých strategických cílů. Doposud však neexistuje ucelený interní dokument, který by danou oblast formuloval do jednotných principů a nastavil komplexní procesy uplatňování aspektů této politiky v praxi včetně formulací žádoucích opatření jako reflexi na odůvodněnou poptávku.

Ředitel krajského úřadu proto jmenoval pracovní tým, jehož úkolem je zpracovat aplikovatelnou strategii uplatňování principů rovnosti v podmínkách Krajského úřadu Kraje Vysočina s nastavením principů a opatření metodou SMART. Do týmu byla jmenována také zástupkyně OddIA. Strategie by dle harmonogramu měla být dokončena do poloviny roku 2016. V průběhu roku 2015 byly definovány základní východiska a cíle strategie.

Cílem metodické pomoci obcím a příspěvkovým organizacím je prohlubování spolupráce, sdílení metodiky a zavádění dobré praxe. Oddělení interního auditu poskytovalo obcím a příspěvkovým organizacím poradenství z oblasti interního auditu. Dne 10. 6. 2015 uspořádalo oddělení interního auditu ve spolupráci s Českým institutem interních auditorů setkání interních auditorů z Kraje Vysočina a Jihočeského kraje. Interní auditoři z obcí a příspěvkových organizací Kraje Vysočina měli možnost si vyslechnout příspěvky zástupců Ministerstva financí, ředitele krajského úřadu a vedoucí oddělení interního auditu. Vyvrcholením tohoto setkání bylo předání ocenění významným osobnostem interního auditu ze dvou výše zmíněných krajů.

V roce 2015 byla poskytována konzultační činnost především v oblasti připomínkování právních předpisů. Oddělení interního auditu vyjádřilo své připomínky k celkem 13 právním předpisům, např. k pravidlům Rady Kraje Vysočina pro užívání prostor v sídle Kraje Vysočina, směrnici k oběhu a přezkušování účetních dokladů či ke směrnícím týkajícím se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. OddIA se také významně podílelo na připomínkování návrhu zákona o řízení a kontrole veřejných financí, který by měl nahradit v současnosti platný zákon o finanční kontrole ve veřejné správě.

2. zhodnocení výsledků veřejnosprávních kontrol vykonávaných podle § 7 odst. 2, 8, 9 a 11 zákona o finanční kontrole včetně zhodnocení přiměřenosti a účinnosti zavedeného systému této kontroly

a. národních prostředků (příloha č. 4)

Veřejnosprávní kontroly na místě byly v roce 2015 vykonávány všemi odpovědnými zaměstnanci podle jejich působností a odpovědností a v souladu se zákonem o finanční kontrole a vnitřní směrnici k zajištění kontrolní činnosti, a to na základě pololetních plánů kontrolní činnosti, dále na podnět vedení kraje, ostatních orgánů veřejné správy a rovněž na základě informací uvedených ve stížnostech právnických a fyzických osob.

Předběžné veřejnosprávní kontroly byly pravidelně vykonávány před vynaložením veřejných výdajů při posuzování žádostí jednotlivých žadatelů o veřejnou finanční podporu z rozpočtu kraje a fondu kraje - Fondu Vysočiny. Vykonávány byly převážně administrativní veřejnosprávní kontroly, v případě zjištění nejasností nebo rizik byla jednotlivými odbory krajského úřadu výjimečně prováděna kontrola na místě u žadatelů o veřejnou finanční podporu.

Průběžné veřejnosprávní kontroly byly zaměřeny zejména na dodržování stanovených podmínek a postupů při uskutečňování, vypořádávání a vyúčtování schválených operací, na včasnost a přesnost záznamů o nakládání s veřejnými prostředky a o uskutečňovaných operacích. V průběhu roku 2015 byly průběžné veřejnosprávní administrativní kontroly vykonávány u všech smluvně poskytnutých podpor z rozpočtu kraje a fondu kraje, a to formou ověření správnosti závěrečné zprávy a vyúčtování akcí v rámci jednotlivých dotačních titulů.

Průběžné veřejnosprávní kontroly *na místě* byly vykonávány odpovědnými zaměstnanci administrátora podpory v souladu s plány kontrolní činnosti jednotlivých odborů krajského úřadu

u příjemců veřejných finančních podpor poskytnutých z rozpočtu kraje a fondu kraje. Příslušnými odvětvovými odbory byly též prováděny kontroly hospodaření příspěvkových organizací zřizovaných krajem v resortu školství, sociálních věcí, zdravotnictví, dopravy, kultury a cestovního ruchu. V roce 2015 bylo u příspěvkových organizací kraje provedeno celkem 15 průběžných veřejnosprávních kontrol, z toho bylo 14 kontrol zaměřeno na hospodaření s veřejnými prostředky a 1 kontrola na plnění opatření přijatých na základě zjištění nedostatků předchozími kontrolami.

Následných veřejnosprávních kontrol bylo u příspěvkových organizací zřizovaných krajem v resortech školství, zdravotnictví, sociálních věcí a kultura v roce 2015 provedeno celkem 32, z toho bylo 18 kontrol zaměřeno na ověření hospodaření s veřejnými prostředky, 12 kontrol bylo tematicky zaměřeno na veřejné zakázky s vazbou na majetek a 2 kontroly na plnění opatření přijatých příspěvkovými organizacemi na základě předchozích kontrol.

U příspěvkových organizací kraje byly kontroly zaměřeny na dodržování právních předpisů, schválených rozpočtů a pokynů zřizovatele a na ověření údajů o hospodaření s veřejnými prostředky, tzn. na věrné zobrazení zdrojů, stavu a pohybu veřejných prostředků, a na to, zda tyto údaje odpovídají skutečnostem rozhodným pro uskutečnění veřejných příjmů, výdajů a nakládání s veřejnými prostředky.

V roce 2015 jsme kontroly hospodaření nadále zaměřili s větším důrazem na funkčnost a účinnost vnitřního kontrolního systému v organizacích. V minulých letech se jako přínosné osvědčilo zaměřit kontroly nejen na hospodaření jako celek, ale na jednu až dvě oblasti hospodaření s hlubším ověřením skutečností a souvislostí. V loňském roce jsme v tomto přístupu pokračovali a zaměřili jsme se na ověření dodržování zákona o veřejných zakázkách a navazujícího předpisu zřizovatele, který upravuje postup při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu. Pokud bylo předmětem dodávek pořízení majetku, ověřována byla správnost jeho zařazení a stanovení pořizovací ceny.

Provedenými veřejnosprávními kontrolami bylo zjištěno nedodržování některých obecně závazných právních předpisů, zejména v oblasti účetnictví (nesprávné postupy účtování, nedostatečná nebo chybná evidence a odpisování majetku), nakládání s majetkem, smluvních vztahů, hospodaření s fondy a vnitřních norem příspěvkových organizací. Permanentně jsme zjišťovali velké problémy organizací s dodržením vyhlášky o inventarizaci majetku, zejména naplněním všech inventarizačních činností a průkaznosti postupů v rámci inventarizačních činností. Stále zjišťujeme nedostatky v průkaznosti provádění řídicí kontroly odpovědnými zaměstnanci organizací. Zjištěnými nedostatky byl zkeslen stav majetku a výsledek hospodaření v účetních závěrkách, resp. byly zjišťovány závažné nedostatky bez vlivu na účetní závěrku. Zejména v nastavení a funkčnosti kontrolních systémů byly u řady organizací zjišťovány významné nedostatky a rizika.

Na základě zjištěných nedostatků byla vždy vyžadována opatření k jejich odstranění. Plnění těchto opatření bylo odborem kontroly ověřováno v průběhu roku 2015 u vybraného vzorku těch příspěvkových organizací, u kterých byly předchozími veřejnosprávními kontrolami zjištěny nejzávažnější nedostatky. Tento výběr vzorku ke kontrole plnění opatření se osvědčil již v předchozích letech.

Protokoly z provedených následných kontrol u organizací jsou v souladu s vnitřním předpisem předávány společně s přijatými opatřeními zřizovatelským odborům k dalšímu využití v metodice a vedení organizací.

Porušení rozpočtové kázně bylo zjištěno v loňském roce veřejnosprávními kontrolami u 1 příspěvkové organizace, která vyplatila odměnu z dohody o provedení práce ve vyšší částce, než bylo statutárním zástupcem rozhodnuto.

U žadatelů nebo příjemců veřejných finančních podpor poskytnutých z rozpočtu Kraje Vysočina a z Fondu Vysočiny bylo provedeno celkem 292 kontrol, z toho 45 kontrol průběžných, 161

průběžných a 86 následných kontrol. Byly zaměřeny především na ověření dodržení smluvních podmínek poskytnutí podpor při průběžné realizaci akcí a po ukončení jejich realizace a závěrečném vyúčtování akcí. V tomto počtu jsou zahrnuty i 2 kontroly provedené u soukromých škol a zařízení, kterým jsou poskytovány Krajem Vysočina veřejné finanční podpory v souladu se školským zákonem, čímž je plněna povinnost kontroly jejich použití daná též školským zákonem.

Následnými kontrolami bylo zjištěno porušení rozpočtové kázně u 1 příjemce a na základě rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina mu byl uložen odvod za porušení rozpočtové kázně z důvodu nedodržení smluvních podmínek.

V roce 2015 Kraj Vysočina stále neobdržel rozhodnutí ministerstva financí o odvolání příjemce proti kontrolnímu zjištění z následné veřejnosprávní kontroly, které bylo předáno k dalšímu řízení podle zvláštních právních předpisů v listopadu 2014.

V roce 2015 byla orgánům činným v trestním řízení předána Krajským úřadem Kraje Vysočina 2 kontrolní zjištění s podezřením na spáchání trestného činu, jež byla zjištěna při výkonu veřejnosprávních kontrol (viz příloha č. 1 část II. tab. 2).

V roce 2015 byly následné veřejnosprávní kontroly zajišťovány 6 pracovníky odboru kontroly. Tento počet zaměstnanců je již dlouhodobě neměnný. Vzhledem k velkému počtu zřizovaných příspěvkových organizací kraje (k 31. 12. 2015 celkem 104 organizací) je tudíž mnohdy problematické zajistit obecně požadovanou periodicitu provádění následných kontrol hospodaření těchto příspěvkových organizací v plném rozsahu.

b. zahraničních prostředků (příloha č. 5)

V roce 2015 nebyla Krajem Vysočina provedena žádná veřejnosprávní kontrola u předstrukturálních fondů.

Ze strukturálních fondů čerpal Kraj Vysočina finanční prostředky prostřednictvím šesti grantových schémat v programovacím období 2004 – 2006, z toho 5 grantových schémat bylo realizováno prostřednictvím Společného regionálního operačního programu a 1 grantové schéma prostřednictvím Operačního programu rozvoje lidských zdrojů. Grantová schémata byla ukončena, v roce 2015 již nebyly veřejnosprávní kontroly prováděny.

V rámci programovacího období 2007 – 2013 bylo Řídícím orgánem Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost Kraje Vysočina v rámci prioritní osy 1 a prioritní osy 3 schváleno sedm globálních grantů ve čtyřech oblastech podpory. S řídícím orgánem, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, uzavřel kraj Dohodu o spolupráci, na základě které zabezpečuje realizaci tohoto operačního programu jako zprostředkující subjekt.

V roce 2015 bylo v rámci těchto grantů provedeno celkem 13 průběžných veřejnosprávních kontrol na místě, z toho:

- v oblasti podpory 1.1. celkem 6 kontrol
- v oblasti podpory 1.2. celkem 2 kontroly
- v oblasti podpory 1.3. celkem 2 kontroly
- v oblasti podpory 3.2. celkem 3 kontroly

Administrativními veřejnosprávními kontrolami a průběžnými veřejnosprávními kontrolami na místě bylo v roce 2015 zjištěno celkem 63 případů porušení rozpočtové kázně.

Kraj Vysočina realizoval v r. 2015 několik projektů v oblasti sociálních služeb a sociálního začleňování financovaných z prostředků EU v rámci programovacího období 2007 – 2013. V souladu s rozhodnutím o poskytnutí dotace provedl kraj v roce 2015 celkem 1 průběžnou veřejnosprávní kontrolu v rámci projektu „Podpora vybraných sociálních služeb na území Kraje Vysočina - individuální projekt II“ a 2 průběžné veřejnosprávní kontroly v rámci projektu „Podpora vybraných sociálních služeb na území Kraje Vysočina – individuální projekt III“ u

poskytovatelů jednotlivých sociálních služeb. Dále Kraj Vysočina v roce 2015 provedl 3 průběžné veřejnosprávní kontroly v rámci projektu „Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit v Kraji Vysočina“ u poskytovatele služeb. Projekty jsou realizovány v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Předmětem kontrol bylo plnění podmínek vyplývajících ze smluv o zajištění sociálních služeb. Při těchto kontrolách nebyly zjištěny nedostatky. Mimo plán kontrol bylo průběžně sledováno čerpání dotace a plnění podmínek smluv z průběžných monitorovacích zpráv. V jednom případě byla z kontroly účetních dokladů zjištěna neschopnost poskytovatele vyúčtovat v posledním monitorovacím období přijatou zálohu. Na základě této skutečnosti Kraj Vysočina podal trestní oznámení na neznámého pachatele na Policii ČR.

3. Hlavní nedostatky, které v hodnoceném období zásadním způsobem nepříznivě ovlivnily činnost orgánu veřejné správy včetně stručné charakteristiky jejich příčin

Nedostatky, které by podstatně ohrozily nebo znemožnily plnění hlavních úkolů při zajišťování schválených cílů orgánu veřejné správy, a které by měly významný vliv na řádnou správu a řízení hospodaření s veřejnými prostředky, nebyly v hodnoceném období identifikovány. Ze šetření interního auditu ani jiných typů kontrol nevyplývá, že by docházelo k nevhodnému využívání veřejných prostředků, k vykonávání neefektivních nebo neúčelných činností při zajišťování výkonu veřejné správy nebo že vedené evidence obsahují větší frekvenci chyb, než je obvyklé. Dílčí zjištění a návrhy opatření k eliminaci rizik byly identifikovány a projednány v rámci jednotlivých ujišťovacích zakázek. Problémové oblasti byly průběžně řešeny v souladu s rozhodnutími orgánů kraje (Rady Kraje Vysočina a Zastupitelstva Kraje Vysočina) nebo rozhodnutími vedení krajského úřadu.

4. Informace o finančních kontrolách vykonaných podle vyhlášených mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána a o jejich výsledcích, které poskytly mezinárodním organizacím na základě jejich vyžádání (§ 24 odst. 5 zákona)

V průběhu roku 2015 nebyla na Krajském úřadu Kraje Vysočina provedena žádná finanční kontrola podle vyhlášených mezinárodních smluv.

5. Přehled a charakteristika opatření přijatých ředitelem Krajského úřadu Kraje Vysočina

Řízení provozní a finanční činnosti úřadu a účinné fungování vnitřního kontrolního systému bylo v průběhu roku 2015 zlepšováno např. následujícími opatřeními:

- vyhodnocování plnění strategických cílů krajského úřadu za uplynulé období,
- aktualizace interních předpisů,
- akceptování a realizace doporučení z vykonaných interních auditů,
- podpora zvyšování odbornosti a profesionálního vystupování zaměstnanců,
- aktualizace pověření ke kontrole a přezkušování účetních dokladů,
- aktualizace databáze řízení rizik,
- podpora dalšího rozvoje analytického nástroje datový sklad, především v oblasti sledování ekonomiky úřadu a příspěvkových organizací.

K průběžnému sledování řešených problémů slouží systém evidence úkolů v rámci porad na jednotlivých úrovních řízení (porady grémia ředitele, porady grémia ředitele s vedoucími odborů a samostatných oddělení, porady jednotlivých sekcí a porady odborů) umístěná v Krajském evidenčním informačním systému (KEVIS). Obdobným způsobem, prostřednictvím databáze doporučení z interních auditů, je sledována realizace doporučení z provedených interních auditů. Jako další nástroj k řešení různých problémů je využívána možnost jmenování pracovních týmů ředitelem úřadu.

6. Souhrnné zhodnocení

Kraj Vysočina naplňuje principy řádné správy veřejných prostředků. Orgány kraje a ředitel krajského úřadu dostatečně vymezili pravomoce a odpovědnosti jednotlivých vedoucích a ostatních zaměstnanců směřující k naplnění těchto principů. Finanční kontrola je nadále nedílnou součástí finančního řízení, kontrolní činnost probíhá v souladu s platnými právními předpisy, útvary zabývající se finanční kontrolou mohou proto poskytovat dostatečnou míru nezávislého ujištění o přiměřenosti a účinnosti vnitřních kontrolních mechanismů. Krajský úřad si trvale klade za cíl udržitelný a kvalitní výkon veřejné správy v souladu s kritérii hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti.

Povinnost předložit každoročně zprávu o výsledcích finančních kontrol je zákonem o finanční kontrole stanovena také obcím a příspěvkovým organizacím jako orgánům veřejné správy. Obce na tuto zákonnou povinnost byly písemně upozorněny dopisem ředitele krajského úřadu, ve kterém byly uvedeny i odkazy na manuály a návody na zpracování zpráv o výsledcích finančních kontrol.

V Kraji Vysočina bylo k 31. 12. 2015 celkem 704 obcí. Z tohoto počtu 20 obcí (tj. 3 %), i přes výše uvedené připomenutí zákonné povinnosti, zprávu o výsledcích finančních kontrol za rok 2015 nezaslalo. Z předložených zpráv o výsledcích finančních kontrol bylo pouze 57 zpráv (tj. 8 %) podáno elektronicky prostřednictvím Modulu ročních zpráv. Tato skutečnost přináší vysokou administrativní náročnost při zpracování a zadávání údajů z ručně vyhotovených zpráv do informačního systému.

Všech 104 příspěvkových organizací zřízených Krajem Vysočina k 31. 12. 2015 podalo zprávu o výsledcích finančních kontrol elektronicky.

Zpracovali:

Ing. Michal Ňachaj
vedoucí odboru kontroly

Ing. Iva Ďásková
vedoucí oddělení veřejnosprávní kontroly

Ing. Kateřina Tesařová
vedoucí oddělení interního auditu

Jihlava 4. 3. 2016

Schválil:
Mgr. Ing. Zdeněk Kadlec, dr. h. c.
ředitel Krajského úřadu Kraje Vysočina